

Sygn. akt III AUa 2663/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Maria Pietkun (spr.) SSA Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku R. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji R. H.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 16 października 2013 r. sygn. akt IX U 799/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 16 października 2013 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy R. H. od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 11 lutego 2013 r. o emeryturę.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca ur. (...) w dniu 22.01.2013 r. złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Wykazał 25 lat ogólnego stażu ubezpieczeniowego, w okresie od 1.06.1972r. do 19.07.1993 r. była zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S., przy czym na stanowisku traktorzysty od 1.04.1975 r. Od 1.05.1992 r. przyznano mu dodatek za dozorowanie. Przez okres 6 lat wnioskodawca otrzymywał

dodatek za prace w warunkach szkodliwych. Zimą traktorzyści byli kierowani do prac remontowych, wykonywali też prace przy transporcie, słuchani w sprawie świadkowie otrzymali świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Przy tak poczynionych ustaleniach Sąd Okręgowy wskazał, że podstawa dochodzonego prawa do emerytury jest przepis art. 184 w zw. z art. 32 ustawie z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. tj. 2013/1440 ze zm.) w związku z przepisami oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43).

Wnioskodawca dopiero po wydaniu decyzji w dniu 25.03.2013 r. ukończył wymagany wiek 60 lat. Angaże zawarte w aktach osobowych wskazują na mieszany charakter zatrudnienia wnioskodawcy, a praca traktorzysty była wykonywana dopiero od 1.04.1975 r., dodatek za pracę w warunkach szczególnych otrzymywał tylko przez okres 6 lat. W tych okolicznościach i w braku świadectwa pracy w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy jako niezasadne.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zarzucając naruszenie prawa procesowego poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych dla sprawy okoliczności, w tym wykazania kiedy i jakie inne prace niż traktorzysty wykonywał wnioskodawca, w tym ile czasu przebywał na urlopie bezpłatnym. Sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego w postaci zeznań świadków i świadectwa pracy wobec przyjęcia, że w całym okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał inne także prace, naruszenie art. 328 kpc poprzez niewskazanie w uzasadnieniu dla jakich przyczyn Sąd I instancji odmówił wiary tym dowodom i naruszenie art. 233 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego.

Wnioskodawca wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, nadto wnosił o zasądzenie kosztów procesu według norm.

Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił w toku postępowania apelacyjnego:

Zatrudnienie na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. wnioskodawca podjął od 1 kwietnia 1975 r. Począwszy od 26 września 1990 r. do ustania zatrudnienia w SKR wnioskodawcy przyznano dodatkowy składnik wynagrodzenia w stawce godzinowej za dozorowanie w okresie zimowym traktorzyści byli kierowani do prac remontowych .

Dowód: akta osobowe wnioskodawcy z SKR w S., w tym angaże z dnia 14.09.1990 r., 10.12.1990 r., 25.05.1992 r., zeznania świadka K. S..

W okresie zatrudnienia w SKR w S. wnioskodawca korzystał z urlopów bezpłatnych w okresach:

- w 1990 r.: 1.08., 1 # 7 .09., 1 # 3 .10, 1 # 4 .12.,
- w 1991 r.: 1# 6.02., 1 # 2.04., 1.05., 1 # 9.06., 1.07 # 4.09., 1 # 3.10., 1.11. 1 # 3. 12.,
- w 1992 r. # 1.04., 1.# 21.12.; łącznie 4 miesiące 6 dni.

Dowód: akta emerytalne wnioskodawcy ZUS O/ W. , akta osobowe z RSP w S..

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zdaniem Sądu Apelacyjnego apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty są chybione.

Przedmiotem sporu w sprawie była kwestia spełnienia przez wnioskodawcę przesłanek wymaganych do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. tj. 2013/1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43).

Wnioskodawca jest osobą urodzoną (...), z tego względu zgodnie z brzmieniem art. 184 ustawy w/ ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat # dla kobiet i 65 lat # dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat w przypadku mężczyzny. Sąd Okręgowy przytoczył niewadliwie przepisy znajdujące zastosowanie w sprawie i dokonał ich trafnej wykładni.

W okolicznościach sprawy wnioskodawca nie wykazał wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 31/12/1998r/ w wymiarze co najmniej 15 lat, nadto praca w tych warunkach winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze (§ 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia). Warunkiem nabycia prawa do świadczenia jest łączne spełnienie wszystkich przesłanek, a niespełnienie którejkolwiek z nich wyklucza przyznanie prawa do świadczenia. Z tych względów Sąd Okręgowy skupił się na ocenie okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. w okresie od 1.06.1972 r. do 19.07.1993 r. wnioskodawca dowodził, że w tym okresie był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze jako traktorzysta, która to praca odpowiada zatrudnieniu wymienionemu w załączniku A, dział VIII pkt 3 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Dowodem w sprawie są m.in. akta osobowe wnioskodawcy od tego pracodawcy, które zachowały się w całości, a nadto były nader rzetelnie i dokładnie prowadzone w zakresie zmian w zakresie łączącego wnioskodawcę z SKR #em stosunku pracy i kazuistyczne w zakresie wypłacanych świadczeń z tytułu zatrudnienia w postaci kartotek płacowych. Zawarte tam dokumenty nie budzą, zdaniem Sądu apelacyjnego żadnych wątpliwości co do ich autentyczności i odzwierciedlenia rzeczywistej treści stosunku pracy wnioskodawcy. Trafnie więc wskazał Sąd Okręgowy w swoich rozważaniach, że dopiero z dniem 1.04.1975 r. zawarło wnioskodawca nowa umowę o pracę w przedmiocie zatrudnienia w charakterze traktorzysty dopiero od tej daty. Wnioskodawca w dniu 1.04.1975 r. złożył też własnoręcznie sporządzony wniosek o zatrudnienie go w charakterze traktorzysty. Natomiast, zgodnie z własnym wnioskiem z 1.06.1972 r. został zatrudniony jako pracownik fizyczny. W charakterze traktorzysty (kierowcy ciągnika wnioskodawca był zatrudniony do 19.07.1993 r., ale ten ostatni fakt, nie daje podstaw do bezkrytycznego przyjęcia, iż prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze na tym stanowisku. Począwszy od 26.09.1990 r. wnioskodawcy przyznano oprócz stawki wynagrodzenia zasadniczego stawkę godzinowa za dozоровanie, który to składnik wynagrodzenia był powtarzany i podwyższany w dalszych w/ w angażach. Wyjaśnienie wnioskodawcy w toku rozprawy apelacyjnej, iż miało to dotyczyć wynagrodzenia za okres pilnowania ciągnika podczas napraw nie zasługuje na wiarę, z uwagi na to aby tych napraw miało być tyle, żeby uzasadniały dodatkowe wynagrodzenie i wnioskodawca w ogóle przekonująco nie wykazał potrzeby takiego sposobu pilnowania sprzętu. Z zachowanych angaży wynika, że po dniu 26.09.1990 r. wykonywał również inne czynności w ramach tej samej umowy o pracę i jednego stosunku zatrudnienia polegające na dozоровaniu. Jako okres zatrudnienia w charakterze traktorzysty może być uznane zatrudnienia od 1.04.1975 r. do 25.09.1990 r., tj. 15 lat, 5 m#cy i 25 dni. Okres ten należy pomniejszyć o 4 m#ce i 6 dni łącznych urlopów bezpłatnych z których korzystał wnioskodawca, co daje 15 lat 1 m#c 19 dni. W tym okresie rozróżnienie wynagrodzenia na odmienne stawki za prace polowe i w transporcie nie stoi na przeszkodzie przyjęciu, że wnioskodawca wykonywał prace traktorzysty. Z uwagi na rodzaj podmiotu zatrudniającego i charakter pracy jako traktorzysty oraz wielość osób zatrudnionych w tym charakterze (na którą to okoliczność zwracali uwale świadkowie) krytycznej ocenie należy poddać twierdzenia wnioskodawcy i świadków jakoby stale i w pełnym wymiarze również w okresie zimy wnioskodawca wykonywał obowiązki traktorzysty, w transporcie. W tym zakresie w pełni wiarygodne i odpowiadające zasadom racjonalnego myślenia i doświadczenia życiowego są zeznania świadka K. S., że w okresie zimowym traktorzyści byli kierowani do prac remontowych. Zeznania świadka tym bardziej zasługują na wiarę, że był on przełożonym wnioskodawcy z zastępcą dyrektora SKR. W ocenie Sądu Apelacyjnego tak rozumiane okresy zimowe winny dotyczyć każdego roku przynajmniej trzech miesięcy od grudnia do lutego każdego roku. Za okres owych 15 lat daje to okres 45 m#cy, tj. 3 lat i 9 m#cy, kiedy to

wnioskodawca nie wykazał aby wykonywał prace traktorzysty stale i w pełnym wymiarze. Powyższe 15 lat , 1 m#cy i 19 dni pomniejszone o co najmniej 3 lata 9 m#cy, decydują o tym, że wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Na marginesie należy wskazać, że nawet gdyby uznać okres pracy wnioskodawcy jako traktorzysty od 1.04.1975 r. do 19.07.1993 r. # 18 lat 3 m#ce, 19 dni, po pomniejszeniu za każdy rok mieszanej pracy w okresie zimy, tj. 18 x 3 m#ce = 4 lata 6 m#cy. W tym wariantcie też nie byłoby podstaw do uznania, że wnioskodawca posiada 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przedmiotowe świadczenie, tj. emerytura wcześniejsza jest przywilejem, strona winna w sposób pewny i nie budzący wątpliwości wykazać spełnienie wymaganych przesłanek. Warunkowi temu nie czynią zadość ogólnikowe, enigmatyczne i sięgające kilkadziesiąt lat wstecz zeznania pozostałych świadków, poza uznanymi z wyżej podanych względów zeznaniami świadka S., bezkrytycznie wskazujące na stałą pracę wnioskodawcy w charakterze traktorzysty w oderwaniu od specyfiki pracodawcy i warunków pogodowych, które nie pozostają bez znaczenia. Zaslania się niepamięcią, jak w przypadku świadka W. co do szczegółów, tym bardziej podważa wszelkie zapodane ogólniki. Tak ukierunkowane były też twierdzenia wnioskodawcy, który nie uwzględnił oryginalnych dokumentów zawartych w aktach osobowych i w okolicznościach wyżej wskazanych zeznania świadków i twierdzenia wnioskodawcy są sprzeczne z tymi dokumentami i w żadnej mierze nie podważają ich wiarygodności, i decydują o obiektywnej i rzeczywistej ocenie treści stosunku pracy wnioskodawcy. Wypłata dodatku szkodliwego na podstawie zakładowych przepisów nie może być również utożsamiana z pracą w warunkach szczególnych i to w takim charakterze, który warunkuje nabycie spornego świadczenia. Nadto w świetle trafnych ustaleń Sądu Okręgowego tylko w łącznym okresie 72 m#cy wnioskodawca otrzymywał dodatek za prace w warunkach szczególnych, a kompletne i nader szczegółowe kartoteki placowe wykluczają błąd.

Zarzuty apelacji wskazujące na niedomogi w zakresie ustaleń zostały uzupełnione przez Sąd Apelacyjny jako sąd merytoryczny. Wskazać jednak należy, iż zasadą kontradyktoryjnego procesu, jest wykazanie przez każdą ze stron twierdzeń na poparcie własnych twierdzeń, zgodnie z art. 232 kpc. Wnioskodawca poza zgłoszeniem wniosków o przesłuchanie świadków nie podjął żadnej inicjatywy w kierunku odniesienia się do konkretnych informacji wynikających ze zgromadzonego przez sąd materiału dowodowego, w tym dokumentów nawet w przedmiocie okresów urlopu bezpłatnego wnioskodawcy w szczegółowo wymienionych okresach w decyzji zaskarżonej i odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy.

Świadczenie pracy wystawione wnioskodawcy jest dokumentem prywatnym, jest to dokument wiedzy, a w okolicznościach sprawy pozostaje w ewidentnej sprzeczności z aktami osobowymi obrazującymi szczegółowo przebieg zatrudnienia wnioskodawcy w SKR na przestrzeni lat 1972 # 1973. Szereg dokumentów zawartych w aktach osobowych tworzy logiczną całość, nadto podniesione zarzuty przez wnioskodawcę, pomijają angaże, umowy o pracę, a nawet wnioski o zatrudnienie sporządzane przez samego wnioskodawcę.

W świetle powyższego podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego, nie podważają ostatecznie trafności rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego i brak jest w okolicznościach sprawy podstaw do uznania, że wnioskodawca wykazał co najmniej 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. Podniesione zarzuty natury formalnej uwarunkowane są wyłącznie subiektywnym interesem procesowym strony z całkowitą ignorancją wskazanych okoliczności faktycznych, przeczących bezkrytycznym twierdzeniom strony, w braku innych argumentów merytorycznych.

Z tych motywów apelacja wnioskodawcy jako niezasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

R.S.